

Bruinvissen tenslotte werden de gehele periode regelmatig gezien, met name te Schev en Hbz. De maandtotalen voor deze twee posten waren respectievelijk december (21, 11), januari (11, 25), februari (20, 37) en maart (28, 58). De beste dag was 20 maart: Hbz 17 Z, 11 N. Andere zeezoogdieren werden niet gezien.

Informatie van: Jelle van Dijk, Fred Geldermans, Amon Gouw, Nick van der Ham, trektellersnet trektellers@yahoo.com en de websites van Westkapelle <http://www.birdingzeeland.nl/>, Scheveningen <http://www.vwgdenhaag.nl/> en Langevelderslag <http://www.vwgzkl.nl/parnassia/>. Leuke waarnemingen aub eens per vier maanden doorgeven aan: Steve Geelhoed, Leon.Springerlaan 300, 2033 TH Haarlem, E-mail steve.geelhoed@planet.nl. Ingevulde uurkaarten opsturen naar het CvZ-archief, antwoordnummer 817, 8200 WB Lelystad. Ingevoerde gegevens kunnen hier ook op flop heen gestuurd worden, of per E-mail naar kees.camphuysen@wxs.nl.

Steve Geelhoed NZG-CvZ

Zeekoeten verstrikt in vissersnetten op Helgoland

In mei 2003 bezochten we de zeevogelkolonie op Helgoland. Waar zeekoeten en alken op de kale rotsrichels broeden, maken de drieteenmeeuwen en de jan van genten een echt nest. Deze nesten zijn op Helgoland voornamelijk opgebouwd uit bruinwieren (*Fucus spec.*), maar de jan van genten gebruiken ook veel restanten van visnetten die ze op zee opvissen. Doordat er veel vogels op een klein gebied bijeen zitten zijn er veel interacties en we zagen jan van genten verschillende malen uithalen naar een andere vogel (soortgenoot of niet) die te dicht bij het nest kwam. Hoewel de kleinere soorten ogenschijnlijk niet de kans kregen dicht bij het nest te komen, zagen we aan veel nesten dode zeekoeten hangen. Alle zeekoeten die wij konden zien leken verstrikt te zijn geraakt in de restanten van de visnetten (zie foto). Er hingen naast verse vogels ook skeletten en dit geeft aan dat dit fenomeen al geruime tijd speelt. Hoewel we de aantallen niet precies geteld hebben schatten we dat aan ongeveer 25% van de nesten van de nesten op 'het vaste land' een of meerdere dode zeekoeten hangen: het gaat zeker om tientallen exemplaren. Voor de hand liggende vragen zijn: Om hoeveel vogels gaat het jaarlijks? Is dit verschijnsel een bedreiging voor de zeekoetenpopulatie? Is dit typisch voor Helgoland of gebeurt dit op meer plekken? Hebben vogels die geringd zijn een grotere kans om verstrikt te raken? Allemaal vragen die aandacht verdienen en die zijn voorgelegd aan de zeevogelmensen op Helgoland. Zij zullen hierover spoedig nader berichten.

Foto: Jan van genten en zeekoeten, samen broedend op Helgoland (2003). Midden op de foto hangt een dode zeekoet, met één poot verstrikt aan netwerk dat verwerkt is in een jan van genten nest. De zeekoet lijkt geringd te zijn.

Luc te Marvelde & Maarten Brugge

Let op: uitgezette geringde gerevalideerde olieslachtoffers!

De Fugelpits in Anjum heeft in totaal 219 olieslachtoffers van de *Assi Eurolink* (gezonken ten noorden van Terschelling) gehad. Dit waren 100 zeekoeten, 90 zwarte zee-eenden, 9 grote zee-eenden, 16 alken, 1 eidereend, 1 grote jager, 1 kleine alk en 1 papegaaiduiker. Daarnaast kregen wij nog 375 *Tricolor* olieslachtoffers vanuit België: 302 zeekoeten en 73 alken. Van het totaal van 594 stuks, hebben wij er 460 gewassen, waarvan er 48 binnen een dag na de was overleden. 106 anderen zijn op "natuurlijke wijze" overleden en nog eens 100 hebben wij een spuitje moeten geven. Toch hebben wij 334 vogels terug kunnen plaatsen in zee: 249 zeekoeten, 11 alken, 71 zwarte zee-eenden, 3 grote zee-eenden, 1 grote jager. Van de alken zijn er zoals je ziet maar weinig van overgebleven, dit omdat de alken uit België bijna allemaal een schimmelinfectie (*Aspergillosis*) hadden. Ook veel van de Belgische zeekoeten hadden last van deze schimmelinfectie zodat wij voor ons doen veel vogels hebben moeten laten inslapen. Desondanks zijn wij toch blij met het resultaat. De olieslachtoffers hebben wij dit seizoen vrij primitief moeten huisvesten omdat ons gebouw niet gebruikt kon worden, vanwege het nog heersende circovirus. Wel hebben wij de olieslachtoffers alle rust kunnen geven die nodig was, omdat het terrein waar de vogels verbleven hermetisch was afgesloten voor publiek. En rust doet wonderen, dat wordt nogal eens onderschat.

De ex-olieslachtoffers zijn geringd met een ring van het vogeltrekstation Arnhem, maar dit heeft niet onmiddellijk tot een golf aan terugmeldingen geleid. Nadere informatie en meer foto's van vrijlating kun je terug vinden op onze site: www.fugelpits.nl. **Gaatske Wiersma.**

RECENTE PUBLICATIES

De winter 2002/2003 was één van de zwartste seizoenen voor de West-Europese zeevogels ooit. Het **jaarverslag van de olieslachtoffertellingen** is te downloaden van het web via de volgende site: <http://home.planet.nl/~camphuys/NZGNSO.html>. of direct naar: <http://home.planet.nl/~camphuys/nso2003.PDF>. Geprinte versies zijn op verzoek verkrijgbaar bij Kees Camphuysen.

Hugo Nijkamp van Sea Alarm komt op 25 oktober op Neeltje Jans een verhaal houden (zie programma). Sea Alarm heeft een attractieve website, met informatie over allerlei recente olierampen. Zie: www.sea-alarmnet.org.

GERINGDE ZEEVOGELS (met dank aan Gerrit Speek, Vogeltrekstation te Heteren en Sander Lilipaly)

Steenloper: Geringd op 30 september 2000 in Spanje. De ring werd afgelezen bij Den Helder op 2 maart 2002 en dat was de eerste Spaanse ring die aan een steenloper in Nederland was afgelezen. steenlopers zijn langeafstandstrekken. In Nederland zijn 9 vogels bekend (met 247 aflezingen!) uit de USA & Canada, en 4 vogels met 15 aflezingen uit IJsland. In Nederland geringde vogels zijn ondermeer teruggemeld uit Canada (2), Groenland (3), Ghana (1), IJsland (2), Marokko (1), Mauretanië (1) en Senegal (1).

Kokmeeuw: Geringd als 1e kj op 17 december 1996 in Boedapest, Hongarije. Het ringnummer werd afgelezen op 23 februari 2000 in Deventer. Drie Hongaarse kokmeeuwen zijn er nu gemeld in Nederland.

Kokmeeuw: Geringd als 2e kj op 12 februari 1999 in Hongarije. Van 7 augustus 2000 t/m 2 maart 2001 werd de vogel 31x in Arnhem afgelezen, kwam op 8 juli 2001 weer terug en werd tot 8 augustus gezien.

Kokmeeuw: Geringd als man 2e kj, op 3 januari 2002 in Arnhem op de Rijnkade. Het ringnummer werd afgelezen op 10 december 2002 in het stadspark in Wenen, Oostenrijk. Er zijn nu van vijf in Arnhem geringde kokmeeuwen ver zuidoostelijk waargenomen (Zwitserland, Hongarije en Italië). De hoofdtrekrichting van de kokmeeuw is echter van noord-oost naar zuid-west. In Nederland overwinteren voornamelijk broedvogels uit het Oostzeegebied en de Nederlandse broedvogels trekken voornamelijk weg naar Engeland, België en Frankrijk. In de nieuwe BTO vogeltrekatlas (Wernham *et al.* 2002) staan geen meldingen uit deze regio.

Grote jager: Geringd als pul op 25 juli 1992 op de Shetlands. Vers dood gevonden op het Westerslag op Texel.

Stormmeeuw: Geringd als pul op 25 juni 1970 in Denemarken. Nu is 16x de ring afgelezen in Groningen. De laatste aflezing op 2 december 2002 maakt deze vogel de oudste binnen het ringwerk van EURING.

Visdief: Geringd als pul op 28 juni 2001 in het Ketelmeer. Op 1 maart 2002 wordt de vogel met ring gemeld uit Marshal in Liberia. Helaas is er verder niks bekend over het lot van de vogel.

Zeekoet: in de vorige Nieuwsbrief werd al gemeld dat de mensen die de Tricolor-olievogels hebben doorgespit, enkele geringde zeekoeten hadden gevonden. Er is inmiddels meer info beschikbaar (een écht overzicht krijgt u op **25 oktober, op Neeltje Jans, van Mark Grantham (BTO)**). Inmiddels weten we het volgende: R08956 (gevonden 31 januari 2003 bij Domburg) was geringd als nestjong op 20 juni 2000 te Berriedale (58.10N 03.31W); T54641 (gevonden 6 februari 2003 bij Domburg) was geringd als nestjong op 25 juni 1987 te Inverhill, Berriedale (58.10N 03.34W). Opmerkelijk: twee vogels die in het zelfde gebied werden geringd, hadden blijkbaar ook dezelfde overwinteringsplek gekozen. X85366 (gevonden 7 februari 2003 bij Westkapelle) was geringd als >2kj op 3 juli 2000 op Isle of Canna (57.3N 6.33W); en GJ07109 (gevonden op 7 februari 2000 bij Zoutelande) was geringd als nestjong op 29 juni 1979 (!) op de Shiant Islands, Western Isles (57.54N 06.22W). Dit was de oudste van het stel, vers dood gevonden op een leeftijd van 8624 dagen na ringen, op een afstand van 952 km van de broedkolonie.